

Tööriistu vabaühenduste tegevuskeskkonna analüüsiks

Vali järgnevate tööriistade seast oma organisatsioonile sobivad ja tee praktilised ülesanded läbi. Hea on ülesannete lahendamise ühendada organisatsiooni ürituste, strateegiapäevade, koolituste vms-ga.

Ülesanne 1: Trendide mõju sinu organisatsioonile

Pärast tulevikutrendide kirjeldamist on järgmise sammuna vaja kasutada seda infot oma tegevuste plaanimisel, et muuta olemasolev teave oma tegevuste plaanimise vahendiks.

Palun võta selle harjutuse tegemiseks umbes 30–40 minutit aega ja kaasa oma töötajad, võimalusel ka juhatus/nõukogu. Kui sul on vähem aega, vali oma ühenduse seisukohast kõige tähtsamad trendid ja tee see harjutus nende põhjal läbi.

Trend	Millised võimalused* minu organisatsioonile siin avanevad?	Milliste takistuste* ja väljakutsetega me peame arvestama?	Millised on tegevused, mis aitavad takistusi ületada ja võimalusi ära kasutada?
Rahvastiku vananemine			
Suurenev mittevastavus tööturu vajaduste ja tööjõu oskuste vahel			
Piiriülese ja riigisisese rände intensiivistumine			
Teenuste kasutajakesksuse suurenemine			
E-lahenduste suurem kasutuselevõtt ja digilõhe vähenemine			

* Võimaluste ja takistuste puhul võiksid arvestada umbes kahe-kolme aastaga ja mõelda eelkõige sellele, mida oma organisatsiooni plaanides peaksid muutma.

Ülesanne 2: Kaasatavate sihtrühmade kaardistamine

Mõttele läbi, millised on sinu organisatsiooni tegevuse seisukohast olulised siht- ja sidusrühmad (keda võib olla raske kaasata) ja miks on nende osalus sinu tegevustes vajalik.

Sihtrühma kirjeldus, kelle olukorra parandamisega su ühendus seotud on (nt eakad, töötud, lapsed vms)	Põhjendus, miks nende kaasatus oluline on
1. ...	
Olulisemate sidusrühmade kirjeldus, kelle kaasamine on su ühendus tegevuse jaoks oluline (nt poliitikud, ametnikud, teised vabaühendused vms)	Põhjendus, miks nende kaasatus oluline on
1. ...	

Ülesanne 3: Kaasamise plaanimine¹

Mõtle konkreetsele sihtrühmale, kellega su ühendus on seotud ja keda võib olla raske kaasata, ning konkreetsele tegevusele, milleks nende kaasamine vajalik on. Seejärel **mõtle nii palju kui võimalik läbi** kaasamisega seotud tegevused ja nende läbiviimiseks tarvilikud ressursid.

Hea plaanimine võimaldab tuvastada riske ja nendeks nii paremini valmistuda. Plaanimine on vajalik ka osalejate jaoks, et nad mõistaksid, mida, miks ja millal neilt oodatakse. Ka plaanimist ennast tasub teha kaasavalt.

Kes on osalejad/ kaasatavad ?	
Mis on kaasamise eesmärk ? Milleks on mul sihtrühma kaasata vaja?	
Milliseid meetodeid ² ma kaasamiseks kasutan?	
Millised on minu vahendid (nt uuringu, küsitluse, trükise, ruumi rendi, veebi-keskkonna vms ettevalmistamise eelarve)?	
Millised on kasutatavad kommunikatsioonivahendid ?	
Millised on tähtajad (koosta detailne kaasamise kava)?	
Milline on tööjaotus ja kes on vastutajad ?	
Milline on kaasamise taust ? Millega pean veel kaasamisel arvestama?	
Millised on peamised sõnumid ?	
Kuidas, kes ja millal otsustab ?	
Millal kaasamist hinnatakse ?	

¹ Vt lähemalt „Kaasamise käsiraamat“.

² Meetoditeks võivad olla näiteks e-posti teel kaasamine, ümarlaud vm vormis toimuv arutelu, ühisüritus (nt väljasõit), anonüümne küsitlus, ükselt-uksele käimine ja kontakti loomine.

Ülesanne 4: Kaasamise hindamine³

Kaasamise hindamine võimaldab seda hiljem paremini plaanida ja läbi viia. Võta see eesmärgiks kohe algul, koos eesmärkide püstitamisega. Kaasamise hindamiseks kasuta nt alltoodud näitajaid. Sa ei pea kasutama kõiki näitajaid korraga, vaid valida enda jaoks sobivaimad.

Kolm näitajat, mille kohta on lihtne infot koguda, kuid mis ei pruugi näidata kõige paremini kaasamise edukust

	Eesmärk	Tulemus
Kaasatavate või ettepanekute arv		
Kaasatavate rahulolu arutelu või konsultatsiooni järel		
Kaasamisprotsessi pikkus		

Neli raskemini hinnatavat, kuid kaasamise edukuse seisukohalt olulisemat näitajat

	Eesmärk	Tulemus
Kaasatavate sihtrühmade kaasamise mõju tehtavale otsusele / seisukohtadele		
Kaasatavate arusaama muutus tehtud otsusest / seisukohtadest		
Osalejate ja kaasaja võimekuse kasv		
Usalduse ja koostöö paranemine kaasatavate ja kaasaja vahel		

Ülesanne 5: Videoharjutus: puudega inimesega suhtlemine

Allolevalt lingilt leiad Töötukassa tellitud õppefilmid.
Vaata ja analüüsi, mida tuleks puudega inimeste kaasamisel
tähele panna ning milliseid vigu vältida.

www.youtube.com/playlist?list=PLFWkyOKrstpjMMjyh9nZeCQOEPD6tqvGD

<http://bit.ly/1o287J6>